

Sholoolo abhaazye
injango yeetu iyit
Shisafwa

Ni rahisi kusoma lugha yetu ya Kisafwa

a aa b bh ch d e ee f g h
i ii t tt j k kh l m mb mf mp
mv n nd ng ng' nj nk ns nsh
nt ny nz o oo p s sh t u uu
 u uu v w y z '

1. Herufi na sauti za Kisafwa ambazo zipo katika Kiswahili:

<i>Irabu</i>		mb	- agombe (kutengeneza)
a	- amanama (miguu)	mv	- ijomvu (kengele ya mifugo)
e	- ilyembe (mwembe)	n	- inama (mguu)
i	- ikwi (mti)	nd	- ikhonda (ganda)
o	- amasole (nyasi)	ng	- ipanga (panga)
u	- ikutu (sikio)	ng'	- ng'ombe (ng'ombe)
<i>Konsonanti</i>		nj	- ilonji (filimbi)
b	- ibomboso (peke)	ny	- igwenya (pango)
ch	- ichungwa (chungwa)	nz	- asinze (kuchuna)
d	- idule (kiazi kitamu)	p	- afipe (kunyonya)
f	- ifulila (sufuria)	s	- isasa (baridi)
g	- igamba (mlima)	sh	- asushizye (kufukiza)
h	- alehane (kuachana)	t	- itengo (kiti)
j	- ijela (chuma)	v	- vitaabu (vitabu)
k	- amakutu (masikio)	w	- iwe (jiwe)
kh	- ikhasa (sega)	y	- ayanje (kuzungumza)
l	- amakholo (mashina)	z	- abazule (kupasua)
m	- amame (kueleza, kufuma)		

2. Irabu ndefu (zinazoandikwa na herufi mbili):

aa	- ibaado (majivuno)	oo	- apooke (kutoroka)
ee	- iteefu (mkeka)	uu	- amasuuto (mavumbi)
ii	- amadiimi (mabwawa)		

3. Herufi na sauti za Kisafwa ambazo hazipo katika Kiswahili:

bh	- ibhoobhi (buibui)	ii	- indiisa (fimbo)
i	- inyindi (vibuyu)	mf	- imfuho (buku)
mp	- impalala (mkukui)	u	- indusu (bunduki)
nk	- inkombi (kope)	uu	- inyuula (chura)
ns	- insonta (chungu)	'	- um'palamani (jirani)
nsh	- inshende (pengo)		- un'goosi (mkubwa)
nt	- intemo (shoka)		- un'khali (mkali)

4. Muunganiko wa herufi:

bw	- ibwago (kelele)	by	- abyonshe (kucheuwa)
dw	- adwine (kuzama)	ly	- ilyoli (ukwelii)
fw	- afwe (kufa)	my	- amyante (kulamba)
tw	- itwe (kichwa)	py	- apyane (kurithi mali)
zw	- izwi (neno)		

5. Mazoezi:

Soma maneno haya yanayoonyesha umuhimu wa irabu ndefu:

Irabu fupi	Irabu ndefu
apate (kupata)	apaate (kumenya)
alisye (kuchosha)	aliisye (kulisha)
ateje (kutega)	ateeje (kupotea)
apole (kupoaa)	apoole (kutoroka kwa binti kuolewa)
afute (kufuta)	afuute (kupumua)

6. Soma hadithi ifuatayo:

Embi la ni Nkunguulu

Emandi lumo, inzala yahalumile iMbi la. Isiku limo yahalinga avwime, yahapotilwe. Lwa yahaweeлага hu khaaya yaakwe, iMbi la yahayilola iNkunguulu mwi kwi, ili ni nyama hwi lomu lyakwe. iMbi la yahaga, “Wee Nkunguulu, ani insungwa tee ahwemvwe lwe hwimba, pipi po izwi lyaho linza.” Ahwemvwe insumbo izyo, iNkunguulu yahaga, “Khwaa, khwaa,” inyama yahagwa. iMbi la yahaga, “Wasalipa nu lema waaho.” Yahasebha inyama, yahalya.

Afume ipo, iNkunguulu saga ihwitiha agobelwe. Nati tibhanje maaso hu nsumbo izya Seetano izya hutaazye.

Kama una maswali yoyote au unataka kununua vitabu au kuhudhuria darasa la kusoma, wasiliana na ofisi yetu:

0763 291 812 / 0763 653 750

Kichwa: Sholoole abhaazye injango yeetu iyi Shisafwa (*It's Easy to Read Our Safwa Language*)

Lugha: Kisafwa / Kiswahili

Kimetengenezwa na kuchapishwa na: Idara ya Kisomo ya Huduma ya Kutafsiri Biblia na Kuendeleza Lugha za Asili, Mbeya,
S.L.P. 6359, Mbeya, Tanzania
literacy_mbeya@sil.org
Pamoja na timu ya Wasafwa: Merikizedeki Mpayo,
Simwandiya Mwangira na Nixon Nkembo

Toleo la tatu © 2011, 2012, 2018 SIL International

TSH 100/=